

Авторське право, вчителі та Інтернет

Презентація для електронного додатка до
навчального посібника програми “Intel® Навчання
для майбутнього”

Авторське право

- є частиною цивільного права
- включає законодавчі акти України і міжнародні угоди, в яких бере участь Україна

Авторське право захищає твори:

- **Науки**
- **Літератури**
- **Мистецтва**
- Твори, які захищені законом про авторське право і є результатами творчої діяльності.
- Призначення твору, його якість та спосіб вираження не впливають на можливість його захисту.
- Авторське право на твір виникає в силу його створення.

Об'єкти авторського права:

- літературні твори (включаючи програми для комп'ютерів і бази даних);
- драматичні та музично-драматичні твори;
- музичні твори з текстом чи без тексту;
- кіно-, теле- та відеофільми, слайдфільми, діафільми тощо;
- живопис, скульптура, графіка тощо;
- архітектурні твори, витвори садово-паркового мистецтва;
- фотографічні твори та аналогічні до них;
- карти, плани, ескізи, що стосуються географії, топографії тощо;
- інші твори.

Деякі форми втілення творів

- **письмова (рукопис, машинодрук, нотний запис тощо);**
- **усна (публічний виступ, публічне виконання тощо);**
- **звуко- чи відеозапис (механічний, магнітний, цифровий, оптичний тощо);**
- **зображення (малюнок, ескіз, картина, план, креслення, кіно-, теле-, відео- чи фотокадр тощо);**
- **об'ємно-просторова (скульптура, модель, макет, споруда тощо);**
- **інші форми.**

Види авторського права

- Немайнові права
- Майнові права

Немайнові права автора

- право бути визнаним автором твору (право авторства);
- право використовувати чи дозволяти використовувати твір під іменем автора, псевдонімом або без зазначення імені тобто анонімно (право на ім'я);
- право оприлюднювати чи дозволяти оприлюднювати твір в будь-якій формі (право на оприлюднення), включаючи право на відгук;
- право на захист твору, включаючи його назву, від будь-якої зміни, здатної нанести збитки честі та гідності автора (право на захист репутації автора).

**НЕМАЙНОВІ ПРАВА НЕ МОЖУТЬ БУТИ ПЕРЕДАНІ
АВТОРОМ ІНШІЙ ОСОБІ**

Майнові права

- при створенні твору можуть належати одному автору чи колективу авторів (співавторам)
- можуть бути відчужені (передані іншій особі чи особам)

ОСОБА, ЩО Є ВЛАСНИКОМ ТИХ ЧИ ІНШИХ ПРАВ СТОСОВНО ТВОРУ НАЗИВАЄТЬСЯ ПРАВОВЛАСНИКОМ.

Види майнових прав:

- право на відтворення, тобто право відтворювати твір (створювати одну чи більше копій твору);
- право на розповсюдження, тобто право розповсюджувати примірники твору будь-яким способом;
- право на публічний показ, тобто право публічно показувати твір;
- право на публічне виконання - право публічно виконувати твір;
- право на переклад - право перекладати твір;
- право на переробку - право переробляти, аранжувати чи іншим чином змінювати твір;
- інші права.

Не є об'єктами авторського права:

- офіційні документи (закони, рішення суду, інші тексти законодавчого, адміністративного характеру), а також їх офіційні переклади;
- державні символи і знаки (прапори, герби, ордени, грошові знаки та інші державні символи і знаки);
- твори народної творчості (фольклор);
- повідомлення про події та факти, що мають інформаційний характер.

Виникнення авторського права

- Авторське право на твори виникає в силу факту його створення. При цьому безпосередньо результат творчої діяльності має бути створений в матеріальній формі.

Випадки правомірного використання творів:

- цитування в оригіналі та в перекладі в об'ємі, виправданому метою цитування
- використання творів та уривків з них в якості ілюстрацій в виданнях, звуко- та відеозаписах навчального характеру в об'ємі, виправданому поставленою метою
- репродукування в одиничному екземплярі без здобуття прибутку в навчальних та дослідницьких роботах, для проведення аудиторних занять.

innovation in
education

Загальне правило обмеження використання творів

**ВСІ ПРАВА, ЯВНО НЕ ПЕРЕДАНІ ПРАВОВЛАСНИКОМ
ТВОРУ КОРИСТУВАЧАМ, ЗБЕРІГАЮТЬСЯ ЗА
ПРАВОВЛАСНИКОМ**

- Це означає, що крім наведених вище випадків вільного використання твору, будь-яке використання твору можливе **ТІЛЬКИ З ДОЗВОЛУ ПРАВОВЛАСНИКА**

intel®

innovation in
education

Умови правильного цитування

- **Мета цитування: наукова, дослідницька, полемічна, критична та інформаційна.**
- **Можливе цитування тільки правомірно оприлюдненого твору.**
- **Об'єм цитати визначається метою цитування. Якщо можливості використання твору постраждали в результаті його цитування, це визнається порушенням авторських прав.**
- **Дозволено використовувати твір в навчальних цілях. В школі вчитель має право розмножити статтю (чи фрагмент навчального посібника) і роздати його учням. Проте, копіювання всього підручника буде порушенням авторських прав.**

Цитування матеріалів з Інтернету

- в Україні не існує законодавчо встановлених правил цитування з Інтернету
- «з Інтернету» - це не вказівка на джерело
- кожен сайт має власника
- кожна стаття, фотографія, аудіо чи відеозапис мають авторів
- Тому, цитуючи той чи інший твір, потрібно вказувати і'мя автора, назву, дату публікації (якщо вона вказана), навести посилання на джерело (назва сайту, адресу твору в Інтернеті).

Цитування з Інтернету

- У випадках, коли необхідно вийти за межі вільного використання творів, доступних на Інтернет-сайті, знайдіть на сайті правила використання (внизу сторінки чи на окремій сторінці) або зв'яжіться з власником сайта.
- Якщо на сайті опубліковано твір, для якого допускається вільне використання, будь-який дозвіл не потрібен.

innovation in
education

Особливості використання програм для ЕОМ та баз даних

- Програми для ЕОМ, а також бази даних є об'єктами авторського права.
- Правовий захист не розповсюджується на ідеї та принципи, що покладені в основу програми для ЕОМ чи бази даних або будь-якого їх елементу, в тому числі на ідеї та принципи організації інтерфейсу та алгоритму, а також мови програмування.

Особливості використання програм для ЕОМ

- **Допускається створення копії програми з архівною метою (для заміни непрацездатного екземпляра програми)**
- **Допускається внесення змін в програму, які спрямовані на її працездатність на технічних засобах користувача**
- **Все сказане про програми для ЕОМ в тій же мірі стосується і баз даних.**

Приклади нелегального використання програмного забезпечення

- розмноження програми (в т.ч. спеціально захищеної), тиражування декільком кінцевим користувачам (включаючи продаж);
- установка неліцензованої копії програми на жорсткий диск комп'ютера, що призначений для продажу кінцевому користувачу;
- використання легально придбаної програми інакше, ніж передбачено ліцензією;
- зберігання чи використання демонстраційної копії програми в випадку, якщо вона не була куплена;
- копіювання, подальше використання чи зберігання взятої на прокат програми.

Автор презентації:
Денис Лазарєв (компанія «Гарант-Парк»)